

ارزبای کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود

نگارش:

فهیمة بهرامی

سرشناسه:	بهرامی، فهیمه، ۱۳۷۰-
عنوان و نام پدیدآور:	ارزیابی کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود/نگارش فهیمه بهرامی؛ ویراستار پیمان عباد
مشخصات نشر:	تهران: موسسه اندیشه کامیاب ایرانیان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۱۰۲ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۳-۳۰۹-۶: ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه
موضوع:	حسابرسی -- کنترل کیفیت
موضوع:	Auditing--Quality control
موضوع:	شرکت های اقتصادی--امور مالی--مدیریت
موضوع:	Business enterprises--Finance--Management
موضوع:	سود و زیان شرکت ها
موضوع:	Corporate profits
رده بندی کنگره:	۱۳۶ ب ۲ ف / HF ۵۶۵۵
رده بندی دیویی:	۶۵۹
شماره کتابشناسی ملی:	۵۰۱۱۳

ارزیابی کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود

ناشر: موسسه فرهنگی انتشاراتی اندیشه کامیاب ایرانیان

مؤلف: فهیمه بهرامی

ویراستار: پیمان عباد

مدیر تولید: موسسه آموزشی خوارزمی

صفحه آرای و طراحی جلد: بهمن سرداری

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

چاپ و صحافی: موسسه آموزشی خوارزمی

ناظر چاپ: پژمان عباد، محبوبه رضا علی

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۳-۳۰۹-۶

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران - خ انقلاب - پوچ شمیران - غ نور محمدی - پلاک ۳۷ - واحد ۱۲

Email: e_a_kamyab@yahoo.com

تلفن: ۷۷۴۱۰۸۹

یکی از اهداف گزارشگری مالی، ارائه اطلاعاتی است که برای سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و دیگر کاربران فعلی و بالقوه در تصمیم‌گیری‌های مربوط به سرمایه‌گذاری و اعتبار دهی و سایر تصمیم‌ها سودمند باشد. ازجمله معیارهای بااهمیتی که گروه‌های مزبور برای برآورد قدرت سودآوری شرکت، پیش‌بینی سودهای آینده و ریسک‌های مربوط به آن و همچنین ارزیابی عملکرد مدیریت استفاده می‌کنند، سودهای جاری و گذشته شرکت است. سود نه خود متشکل از اقلام نقدی و تعهدی است و اقلام تعهدی سود تا حدود زیادی در کنترل مدیریت هستند و وی می‌تواند برای بهتر جلوه دادن عملکرد شرکت و افزایش قابلیت پیش‌بینی سودهای آینده در اقلام تعهدی سود دست بردارد و به سبب آن سود را مدیریت کند (سجادی و عربی، ۱۳۸۸).

شرکت‌هایی که صورتهای مالی حسابرسی شده ارائه می‌کنند، دارای محتوای اطلاعاتی و سود باکیفیت بیشتری هستند. یکی از اشکال کنترل مدیریت، استفاده از حسابرسی است. حسابرسی می‌تواند از سوی مدیران مورد استفاده قرار گیرد تا به سهامداران اطمینان خاطر داده شود که مدیریت رفتار فرصت‌طلبانه‌ای ندارد. طی دو دهه اخیر بسیاری از کشورها، اقدام به تصویب قوانین و واگذاری بنگاه‌ها به بخش خصوصی کرده‌اند. این فرآیند گسترش بخش خصوصی، افزایش توان رقابتی دولت را نیز به همراه دارد. بدین منظور، ایران نیز خصوصی‌سازی بنگاه‌ها و شرکت‌های دولتی را در دستور کار خود قرار داده است. روش‌های مختلفی برای خصوصی‌سازی وجود دارد که یکی از پرکاربردترین آن‌ها، هم‌کشی‌ها و ازجمله کشور ما، واگذاری سهام شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی از طریق بورس اوراق بهادار است (کمی پتانلار، ۱۳۸۳). عرضه اولیه عمومی به‌روش‌های مختلفی انجام می‌پذیرد که مهم‌ترین آن‌ها ثبت دفتری، عرضه عمومی به روش حراج، عرضه عمومی به قیمت ثابت و روش‌های نوین اینترنتی می‌باشد. در سایر نقاط دنیا هم به روش ثبت دفتری انجام می‌شود. در ایران کشف قیمت به روش حراج صورت می‌گیرد. البته بورس ایران در دستورالعمل جدیدی پیشنهاد داده است که روش عرضه اولیه از حراج را به ثبت دفتری تغییر دهند.

تحقیقات گذشته در مورد مدیریت سود به این نتیجه رسیده است که شرکت‌های دارای عرضه اولیه از مدیریت سود تعهدی در طول دوره عرضه اولیه استفاده می‌کنند و این مدیریت سود به بازده کمتر پس از عرضه اولیه عمومی منتهی می‌شود (فریدلن، ۱۹۹۴، فن، ۲۰۰۷، چنگ و همکارانش، ۲۰۱۰). پژوهش حاضر بر آن است تا به بررسی مدیریت سود در شرکت‌های دارای عرضه اولیه و تأثیر کیفیت حسابرسی در محدود کردن مدیریت سود در شرکت‌های دارای عرضه اولیه، پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بپردازد.

در تحقیقات پیشین رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود بر مبنای اقلام تعهدی به خوبی اثبات شده است در حالی که تحقیقات محدودی در رابطه با تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود بر مبنای اقلام واقعی انجام شده است. الدر و ژو (۲۰۰۲) و چن و همکاران (۲۰۰۵) نشان داده‌اند که ظهور سازمان‌های حسابرسی باعث تعدیل مدیریت سود تعهدی در طول دوره عرضه اولیه شده است. بنابراین و بر اساس شواهد قبلی، سازمان‌های حسابرسی موجب تحریک مدیریت سود تعهدی شده و شرکت‌های دارای عرضه اولیه را به سوی مدیریت سود واقعی هدایت کرده است.

مدیریت سود باید رجاهای از قابلیت انعطاف و اعمال نظری است که مدیران در گزارشگری مالی خود دارند. مدیران ممکن است از این قدرت خود برای مدیریت فرصت طلبانه سود (زیمرن، ۱۹۹۴) یا انتقال اطلاعات محرمانه درباره عملکرد آتی شرکت استفاده کنند. مدیریت سود یعنی اینکه مدیر بتواند رویه‌ای از حسابداری را انتخاب کند که به هدف خاص دست یابد. یکی از موافقی که انگیزه‌های مدیریت برای مدیریت سود برانگیخته می‌شود، عرضه اولیه عمومی است. هرگونه عرضه عمومی اوراق بهادار که برای اولین بار به عموم مردم و سرمایه‌گذاران عرضه می‌شود، عرضه اولیه عمومی (IPO) نامیده می‌شود. شرکت‌هایی که سهام خود را برای نخستین بار به مردم عرضه می‌کنند شرکت‌ها در آخرین دوره پیش از عرضه سهام با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری، سود را افزایش دهند تا وضعیت اقتصادی شرکت را مطلوب نشان دهند. اقلام تعهدی سود تا حدود زیادی در کنترل مدیریت هستند و وی می‌تواند برای بهتر جلوه دادن عملکرد شرکت و افزایش قابلیت پیش‌بینی سودهای آینده در اقلام تعهدی سود دست برده و به اصطلاح امروزی سود را مدیریت کند. یکی از راه‌های کاهش مدیریت سود ارتقای کیفیت حسابرسی است. کیفیت حسابرسی می‌تواند میزان اقلام تعهدی اختیاری و مدیریت سود را کاهش می‌دهد.

دی آنجلو کیفیت حسابرسی را این‌گونه تعریف کرده است: ارزیابی بازار از احتمال اینکه حسابرس موارد تحریفات با اهمیت در صورت‌های مالی و سیستم‌های حسابداری صاحب‌کار را کشف کند و تحریفات با اهمیت کشف شده را گزارش دهد. اگر مدیریت سود به شیوه‌ی مسئولانه اعمال شود، چندان بد نخواهد بود. تأثیر کیفیت حسابرسی در محدود کردن مدیریت سود در شرکت‌های دارای عرضه اولیه از جمله مباحث مطرح و مورد علاقه در مدیریت مالی، حسابداری و ارتباط متقابل آن‌ها با دانش حسابرسی است. یکی از مسائل اساسی این است که شرکت‌های دارای عرضه اولیه، لازم است، رفتار مدیریت را از طریق حسابرسی کنترل کنند تا در نتیجه به مالکان (سهامداران) اطمینان داده شود که مدیریت شرکت به نحوی فرصت طلبانه رفتار نخواهد کرد.

تحقیقات گذشته در مورد مدیریت سود به این نتیجه رسیده است که شرکت‌های دارای عرضه اولیه از مدیریت سود تعهدی در طول دوره عرضه اولیه استفاده می‌کنند و این مدیریت سود به بازده کمتر پس از

عرضه اولیه عمومی منتهی می‌شود. (فریدلن، ۱۹۹۴، فن، ۲۰۰۷، چنگ و همکارانش، ۲۰۱۰). در پژوهش حاضر به بررسی مدیریت سود در شرکت‌های دارای عرضه اولیه و تأثیر کیفیت حسابرسی در محدود کردن مدیریت سود در شرکت‌های دارای عرضه اولیه، پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازیم. در تحقیقات پیشین رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود تعهدی به‌خوبی اثبات‌شده است درحالی‌که تحقیقات محدودی در رابطه با تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود واقعی وجود دارد. مطالعات پیشین شواهدی را فراهم کرده است که حسابرسی باکیفیت بالا بر مدیریت سود تعهدی با سطح بازده سود کمتر همراه بوده است. الذر و ژهو (۲۰۰۳) و چن و همکاران (۲۰۰۵) نشان داده‌اند که ظهور سازمان‌های حسابرسی باعث تعدیل مدیریت سود تعهدی در اوّل دوره عرضه اولیه شده است. بنابراین و بر اساس شواهد قبلی، سازمان‌های حسابرسی، موجب تحریک مدیریت سود تعهدی شده و شرکت‌های دارای عرضه اولیه را به‌سوی مدیریت سود واقعی هدایت کرده است. یکی از جنبه‌های مهم پژوهش حاضر این است که نشان دهد آیا حسابرسی باکیفیت بالا، مدیریت سود در شرکت‌های دارای عرضه اولیه را کاهش می‌دهد یا خیر؟